

Factsheet Maatschappelijke voorzieningen

1. Inleiding

In deze factsheet wordt ingegaan op het thema maatschappelijke voorzieningen. Het gaat daarbij om niet commerciële voorzieningen (bijvoorbeeld onderwijs en sportvoorzieningen) dan wel commerciële voorzieningen met een maatschappelijke functie, zoals kinderopvang.

2. Ambities

Definities, bestaande wetgeving en beleid

Definities

Maatschappelijke Voorzieningen

niet-commerciële voorzieningen dan wel commerciële voorzieningen met een maatschappelijke functie zoals: medische en paramedische voorzieningen, onderwijs, welzijnsvoorzieningen, kinderopvang en sport.

Kinderopvang

het bedrijfsmatig en anders dan om niet verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint'.

Peuterspeelzaalwerk

de verzorging, opvoeding en het bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen uitsluitend bestemd voor kinderen vanaf de leeftijd van twee jaar tot het tijdstip waarop die kinderen kunnen deelnemen aan het basisonderwijs.

Medische en paramedische voorzieningen:

een instelling zoals een ziekenhuis, kliniek, gezondheidscentrum, centrum voor dagbehandeling, algemene en categorale psychiatrische ziekenhuizen, zwakzinnigeninrichtingen, inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten, medische kindertehuizen, medische kleuterdagverblijven en sanatoria.

Welzijnsvoorzieningen

voorzieningen op het gebied van maatschappelijk welzijn, kunst en sociaal cultureel werk. Niet: gebruikersruimten ten behoeve van een drugsvoorziening.

Wetgeving

De Wet op de Kinderopvang stelt onder meer ruimtelijke eisen aan locaties voor kinderopvang. Voor het overige is er geen specifieke fysiek-ruimtelijke wetgeving.

Beleid

Onderwijs

In de Haagse Educatieve Agenda 2014-2018 (RIS 268491) is opgenomen hoe het onderwijs in Den Haag de komende jaren verbeterd wordt. Het gaat om al het onderwijs: van peuterspeelzaal, basisschool, middelbaar onderwijs tot hoger en universitair onderwijs, vakopleiding en volwassenenonderwijs. De educatieve agenda is er op gericht om met de inzet van de rijks- en gemeentelijke middelen voor het onderwijs de samenwerking tussen gemeente en het onderwijsveld

vorm te geven. Een gezamenlijke verantwoordelijkheid aan te gaan voor de uitvoering van de gemaakte afspraken in de lokale educatieve agenda, met als kerndoel zorg te dragen voor een optimale ontwikkeling van de Hagenaars en de toekomst van de stad. Vanaf 2006 is de vierjarige lokale educatieve agenda het instrument voor het overleg met de besturen van het onderwijsveld, de kinderopvang en de (welzijns)organisaties voor het peuterspeelzaalwerk.

De Educatieve Agenda bestaat uit de volgende 10 doelen:

1. Uitstekende Leraren
2. Meer brede buurtscholen
3. Extra aandacht voor taal en rekenen
4. Eerst een diploma halen
5. Kans op een baan
6. Zorg die bij je past
7. Internationaal onderwijs
8. Ouders helpen kinderen slagen
9. Een goed schoolgebouw
10. Minder regels voor de school

Welzijn en zorg

De doelstellingen en uitgangspunten van het welzijnsbeleid zijn opgenomen in het meerjarenbeleidsplan maatschappelijke ondersteuning 'Zorg voor elkaar' 2011-2014 (RIS 180162).

Doel van het gemeentelijke welzijnsbeleid is dat Hagenaars actief deelnemen en voor elkaar klaarstaan, zich inzetten voor een ander, de buurt of een vereniging.

Het Meerjarenbeleidsplan heeft het karakter van een kadernota, waarin in grote lijnen de missie, hoofddoelen, centrale thema's en het financiële raamwerk worden geschetst. Het vormt daarmee de paraplu voor verschillende (nog op te stellen) uitvoeringsprogramma's, waarin de kaders per beleidsgebied worden vertaald in concrete doelen, activiteiten, tijdsfaseringen en financiële middelen.

De volgende hoofddoelen zijn geformuleerd:

1. Het bevorderen van de participatie van Hagenaars;
2. Het ondersteunen van de meest kwetsbare Hagenaars.

Bij participatie gaat het om het aanbieden van faciliteiten om deelname van Hagenaars in wijken en buurten én in stedelijke netwerken te bevorderen. Bij ondersteuning gaat het om het bieden van voorzieningen voor Hagenaars in kwetsbare posities, om zo zelfstandig mogelijk deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Maatschappelijke voorzieningen

In het verlengde van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) heeft de gemeente een taak in het realiseren van samenhang tussen diverse onderdelen van zorg- en dienstverlening, en moet zij zorgen voor voldoende toegankelijkheid van voorzieningen. Het is dus een taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat in de stad voldoende aanbod van zorg aanwezig is en dat deze bereikbaar is voor bewoners.

Van gemeentewege wordt gestreefd naar multidisciplinaire samenwerking binnen de eerstelijnszorg. In iedere wijk is idealiter een centraal punt van zorg gesitueerd van waaruit naast zorg ook (zorg)informatie en (zorg)diensten kunnen worden geleverd.

Naast bovenstaande algemene (zorg)voorzieningen zijn er ook voorzieningen nodig voor burgers die minder bedeeld zijn. Niet alleen in economische zin maar vooral mensen die vanwege verstandelijke of fysieke beperkingen moeite hebben zelfstandig te wonen. Het is belangrijk om ook voor deze mensen woningen ter beschikking te hebben waar ze al dan niet met begeleiding kunnen wonen. Daarnaast is er behoefte aan voorzieningen waar deze mensen gezamenlijk onderdak kunnen vinden in de vorm van een opvang.

Cultuur

Het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur, ook wel het Kunstenplan genoemd, beschrijft het Haagse cultuurbeleid voor een periode van 4 jaar. In het plan staat ook welke culturele instellingen een meerjarige subsidie van de gemeente krijgen. In het Kunstenplan 'Ruimte voor de spelende mens' (RIS 295007) wordt op hoofdlijnen richting gegeven aan het kunst- en cultuurbeleid in de periode 2017-2020.

In 2017 tot en met 2020 legt de gemeente het accent op:

- talentontwikkeling en artistieke vernieuwing
- publieksbereik (kunst voor meer groepen Hagenaars)
- het creëren van een goed makersklimaat

Specifiek voor de Binckhorst is opgenomen dat buiten het centrumgebied onder meer de Binckhorst steeds belangrijker is geworden voor het culturele veld. Met name in de Binckhorst liggen kansen. Dit gebied in transitie is door zijn ruige rafelrandsfeer met leegstaande bedrijfscomplexen aantrekkelijk voor kunstenaarsinitiatieven en jonge cultuurondernemers. Culturele initiatieven spelen een belangrijke rol in het opnieuw op de kaart zetten van deze gebieden.

Daarnaast heeft de raad de Update Notitie Broedplaatsen, Beleidsverkenning en Beleidskader 2015-2020 (RIS 282302) vastgesteld. Dit beleid is een update van de in 2005 vastgestelde Notitie Broedplaatsen. Het in deze notitie opgenomen accommodatiebeleid voorzagt in het beschikbaar stellen van goedkope werkruimte in gemeentelijke panden waarvoor (tijdelijk) geen bestemming was om zo ruimte te bieden voor broedplaatsen en kunstenaarsinitiatieven die van belang zijn voor het innovatieve- en maakklimaat in Den Haag. In de laatste jaren is de capaciteit van deze goedkope werkruimtes afgenomen, terwijl de behoefte aan deze goedkope werkruimtes groot is. De Update Notitie Broedplaatsen voorziet in een herziene aanpak om het aantal goedkope werkruimtes voor kunstenaars(groepen) en creatieve ondernemers op peil te houden.

In de Update wordt aangegeven dat broedplaatsen een aanjaagfunctie hebben om de leefbaarheid en sociale kwaliteit in en identiteit van wijken met een matig imago of herstructureringsgebieden in de stad te vergroten. Als voorbeeld wordt de Binckhorst genoemd, waar de vele culturele en creatieve plekken zoals Bink 36, PIP, Billytown, De Besturing en de Caballero Fabriek samen met het l'M Binck festival, bijdragen aan de karakteristieke uitstraling van het gebied.

Ook met het coalitieakkoord 2014-2018 'Vertrouwen op Haagse kracht' (RIS 273442) wordt ingezet op het investeren in het creatief en innovatief klimaat. Dat is ook goed voor de creatieve- en maakindustrie.

Sport

De nota "Den Haag sportief in beweging. Sport maakt Den Haag sterker" is op 2 juli 2015 vastgesteld door de gemeenteraad (RIS 283153). Deze nota bevat een lange termijnvisie tot 2030, maar ook ambities voor de periode 2015-2018. De Haagse sport staat er al goed voor, maar de ambities liggen hoger. De gemeente wil de kracht van sport optimaal benutten en stimuleren door ervoor te zorgen dat sport aantrekkelijk, toegankelijk en bereikbaar is voor alle Hagenaars; een leven lang.

Om dat te bereiken is het van belang aan te sluiten op de wensen, behoeften en mogelijkheden van alle inwoners. Dit betekent dat drempels, die sommige groepen ervaren om te sporten, moeten worden weggenomen en dat er aansluiting wordt gezocht met andere terreinen, organisaties en maatschappelijke doelen.

Om dit mogelijk te maken, moeten inspanningen geleverd worden. In de nota zijn een aantal tactische bouwstenen benoemd, zoals 'verbinden en verenigen', 'ontplooiën van talenten', 'sport-inclusief denken', 'verenigingsport centraal' en 'identiteit en profilering'. Deze bouwstenen zijn echter geen onderdeel van de ruimtelijke ordening (en het bestemmingsplan) en zullen op andere wijze georganiseerd worden. De bouwstenen die ruimtelijk relevant kunnen zijn, zijn 'maatwerk en innovatie' en 'eigentijds sportvoorzieningenbeleid'.

1. Maatwerk en innovatie: de huidige samenleving - die zich kenmerkt door complexiteit, diversiteit en snelle veranderingen - vraagt om de inzet op slimme verbindingen en passende methoden die aansluiten bij de stad, bij specifieke organisaties en bij de wijk en zijn bewoners.
2. Eigentijds sportvoorzieningenbeleid: de verwachte bevolkingstoename in Den Haag vraagt om efficiënt ruimtegebruik. Dat betekent nadrukkelijke inzet op multifunctionele, duurzame en laagdrempelige sportvoorzieningen, op medegebruik en op sportief gebruik van buitenruimte. Indien efficiënter gebruik niet mogelijk is of niet voldoende ruimte biedt, zal een uitbreiding voor sport nodig zijn.

Met de hiervoor beschreven visie zijn er concrete ambities en actiepunten geformuleerd op drie strategische niveau's: de stad, de wijk en de vereniging. Op elk van deze drie strategische niveau's wil de gemeente de aanwezige, maar soms nog verborgen talenten en schatten aanspreken en optimaal tot hun recht laten komen. Het aantal inwoners van Den Haag stijgt de komende jaren verder en de gemeente wil dat de sportdeelname (aanzienlijk) toeneemt.

Sectorale ambitie Maatschappelijke voorzieningen

De kaders voor de ambitie voor de Binckhorst zijn met name gelegen in beleidsdocumenten. Er zijn geen wettelijke regels die harde grenzen leggen ten aanzien van dit thema. De ambitie voor de Binckhorst op dit thema is dat het niveau van maatschappelijke voorzieningen aansluit op de behoefte vanuit bewoners en ondernemers. Locaties van nieuwe maatschappelijke voorzieningen zijn zo gekozen dat zorg gedragen wordt voor een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

3. Confrontatie A: Sectorale ambitie vs gebiedsvisie

In de gebiedsvisie (specifiek de Gebiedsaanpak) is voor dit thema uitsluitend aangegeven dat voorzieningen die noodzakelijk zijn in een gemengd binnenstedelijk milieu momenteel niet meer urgent zijn. De realisatie hiervan op termijn mag niet onmogelijk worden gemaakt. De opgestelde sectorale ambitie past hierbij. Verder zijn er in de gebiedsvisie geen afwijkende of aanvullende ambities benoemd.

4. Bestaande situatie

Binnen de Binckhorst zijn diverse maatschappelijke voorzieningen aanwezig. Het gaat onder meer om:

- Het opleidingsinstituut van de politie aan de Wegastraat
- Opvang Leger des Heils afdeling welzijn en gezondheidszorg - afdeling ambulante begeleiding aan volwassenen, aan de Binckhorstlaan
- Scouting Rijswijkse Meeuwen-Watergeuzen aan de Binckhorstlaan 405

- Begraafplaats St. Barbara aan de Sint Barbaraweg
- Sleutelen voor jongeren, Orionstraat 10
- Roeivereniging Laak, aan de Binckhorstlaan 285
- MOOOF (dans, muziek, sport en beweging), aan de Binckhorstlaan 135 (deels)
- Kinderdagverblijf CompaNany, Maanplein 1-146
- Kinderdagverblijf Binckios, Maanweg 20
- Skatehal-Skatepark Sweatshop, Binckhorstlaan 271

Een volledig overzicht is opgenomen in bijlage 2 bij de regels van het omgevingsplan.

5. Confrontatie B: Sectorale ambitie vs huidige situatie

Op dit moment sluit het niveau van maatschappelijke voorzieningen aan op de behoefte van bewoners. De bestaande maatschappelijke voorzieningen betreffen, met uitzondering van de twee kinderdagverblijven, geen gevoelige functies. De locaties passen bij een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het leegstaande gemeentelijk vastgoed biedt ruimte voor nieuwe initiatieven op het gebied van kunst en cultuur.

6. Borging in omgevingsplan

In het omgevingsplan is een aantal regels opgenomen om de ambities te borgen en tegelijkertijd rechtszekerheid te bieden voor zittende maatschappelijke voorzieningen:

- Voor bestaande functies zijn regels opgenomen om te borgen dat deze zijn toegestaan. In bijlage 2 bij de regels zijn de bestaande functies specifiek in beeld gebracht.
- Deze bestaande activiteiten kunnen zich binnen de grenzen van het plangebied vernieuwen of verplaatsen. Daarnaast is het verrichten van nieuwe activiteiten gericht op maatschappelijke diensten toegestaan. Voor nieuwe activiteiten gericht op het verlenen van maatschappelijke diensten zijn vanuit het thema ‘lucht’ voorwaarden verbonden (zie de factsheet ‘lucht’).

Daarnaast zorgen de randvoorwaarden vanuit andere thema’s er voor dat de locaties voor maatschappelijke voorzieningen passen bij een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

7. Samenvatting

“Het niveau van maatschappelijke voorzieningen sluit aan op de behoefte vanuit bewoners en ondernemers. Locaties passen bij een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving”